

ROMANÇ DE LA SARDANA

(Al aixecar-se el teló hi ha en escena, sol, el Rapsoda 1er, que comença a recitar....)

RAPSODA 1er.—

La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan;
és la mòbil, magnífica anella
que amb pausa i amb mida va lenta oscil·lant.
Ja es decanta a l'esquerra i vacil·la,
ja volta altra volta a la dreta dubtant,
i se'n torna i retorna en tranquil·la,
com mal orientada l'agulla d'imant.
Fixa's un punt i es detura com ella...
Del contrapunt arrencant-se novella,
de nou va voltant.
La sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.

COBLA .— (Comença el GALOP DE CORTESIA, i apareix, desfilant, la Colla "ROSADA" que saluda al públic i torna a desaparèixer, entre bastidors, al compàs de la música que s'acaba al amagar-se la darrera parella.)

RAPSODA 1er.—

Els fadrins, com guerrers que fan via,
ardits la puntegen; les verges no tant;
mes, devots d'una santa harmonia,
tots van els compassos i els passos comptant.
Sacerdots els dirieu d'un culte
que en mística dansa se'n venen i van
emportats per lo símbol oculte
de l'ampla rodona que els va agermanant.
Si el contrapunt el bell ritme li estrellia,
para's, suspesa de tal meravella...
Al ritme tornant,
la sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desfan.

LECTOR 1er.— (Al sortir per una lateral desapareix el Rapsoda)

Amb aquestes estrofes començava el nostre poeta Marçall el seu cant a la Sardana, aquesta "dansa més bella de totes les danses" que tots estimem tant i que ha sigut enaltida i cantada no sols pels poetes, sino per músics, pintors, escultors, filòsofs, escriptors, i àdhuc moralistes.

LECTOR 2º.- I la Sardana, tal com nosaltres la coneixem, no és molt vella a Catalunya. Pep Ventura fou qui donà a la Cobla l'estructura actual i ens deixà les seves sardanes senzilles i ingènues però que moltes d'elles es conserven, encara avui, en gairebé tots els repertoris. Escoltem-ne una mostra que ens oferirà el tenor Lluís Tulleuda: "Per tu ploro".

(LLUIS TULLEUDA canta, acompanyat al piano, la sardana "Per tu ploro")

LECTOR 3º.- Després d'en Pep Ventura han format legió els músics que han compost sardanes i és curiós observar en aquets una marcada tendència pels temes religiosos i encara més per monestirs i Santuaris dedicats a la Mare de Déu. Es ben conegut, per exemple, el tema de la Sardana de les Monges, que tots recordareu....)

RAPSODA 2ª .-

Al davant de l'ermita de Sant Rafel
les sardanes airoses pugen al cel,
i tothom sent en l'ànima dolçor de mel.
Sardanes com aquestes mai s'han sentit,
fins les ballen els avis quan ve la nit
i als genolls de les mares, salta el petit.
Per planures i serres escampa el vent,
de la cobla, les notes alegrement,
i fins l'ona s'hi acosta quan lluny la sent.

En un coll de muntanya hi ha un monestir,
de puntetes, les monges, van al jardí
que les roses ensensen, i el gessamí.
Les sardanes airoses pugen als cors,
amb gatzara i rialles dels balladors,
i en torn d'elles, els arbres, quines remors!

Dues monges, a l'ombra, les mans s'han prèes,
ja se n'hi ajunten d'altres, altres després,
les de més lluny s'hi acosten, tothom ja hi és.
Ballen totes porugues, ben dolçament,
enrogides de galtes, mig somrient,
els seus peus a la terra, ni menys se'ls sent.
Rondinant, l'abadesa, ja se'n hi va,
sent-hi aprop, llagrimeja, no sap renyar,
que ella també n'és filla de l'Empordà.
La lluna que s'aixeca, les monges veu;
pel damunt de la tàpia la cara treu
i els hi diu bondadosa, balieu, balieu !

COBLA .- (Al acabar els darrers versos, comença la "Sardana de les Monges", que tocarà només de cap a cap, i serà ballada per les nen

que actuen de lectores)

LECTOR 4º.- Una mostra també ben bonica ho és la sardana "La Moreneta", que tant popular es feu en poc temps. Escolteu-la, si us plau, que ens la canta també en Lluís Tulleuda.

(Cant de la sardana LA MORENETA per Lluís Tulleuda)

LECTOR 5º.- Berga ha tingut, de bon principi, gran afició a la dansa popular catalana. Gràcies als esforços dels entusiastes d'aleshores, que alguns encara ho són d'ara, pogué oir-se la primera cobla de debò, car fins aleshores les sardanes eren executades amb orquesta. Aquesta cobla fou els "Bofills de Torelló", que va venir a Berga de passada i tant entusiasmats en van quedar els nostres sardanistes d'aquell temps que no van parar fins que en van fer venir una d'expressa: fou la "Principal de Santa Coloma de Farnés", i amb ella es va fer el primer concurs sardanista bergadà.

LECTOR 6º.- L'afició a la sardana es va anar incrementant. A Berga hi han hagut varies cobles i encara avui tenim entre nosaltres a músics bergadans que han compost sardanes ben boniques, que val la pena de recordar. Demanem al nostre Jaume Sala, autor també de les que titula "Senzillesa" "Carme" i "Amàlia" que ens faci sentir, junt amb els seus companys, "Cap a Queralt anem", sardana inspirada en els antics goigs de la Verge de Queralt.

COBLA .- (Interpreta la sardana CAP A QUERALT ANEM - Concert)

LECTOR 7º.- Al parlar d'autors sardanístics bergadans no ens podem oblidar de Mossen Mariano. Ell és el capdavanter sardanista i ha pogut veure premiades moltes de les seves composicions i algunes d'elles han sigut adhuc executades fora les fronteres d'Espanya. Els títols que li sabem son...

1-Corpus a Berga. - 2-Sota l'olivera. - 3-Glosant una cançó.- 4-Un ramell. - 5-Trilleig. - 6-Entre muntanyes. - 7- La vall de Santa Agnès. - 8 Fígols, les Mines. - 9-Plana Vallenca. - 10 Argelaga Florida. - 11- Canteu, infants!.

LECTOR 7º Escoltem-li, si us plau, la més popular, "Corpus a Berga" que interpretarà al piano la nena... *Montserrat Canal*

CORPUS A BERGA a piano per... *Montserrat Canal*

LECTOR 8º .- I els nostres avis, i els nostres pares, any darrera any, pels carrers de Berga, han anat puntejant la nostra dansa, mentres Maragall es preguntava...

RAFSCDA 12.- La garlanda suauement se deslliga;
desfent-se s'eixampla, esvaint-se al voltant;
cada mà, tot deixant a l'amiga,
li sembla prometre que ja hi tornaran.
Ja hi tornaran de parella en parella!
Tota ma pàtria cabrà en eixa anella,
i els pobles diran:
la sardana és la dansa més bella
de totes les danses que es fan i es desien.

NOBLA .-(Als darrers versos de la Sardana fa el final de la sardana La Moreneta, i al mateix temps...)

BAIXA EL TELO